

Лист 2024

Мандруючи разом

Протягом останніх 18 місяців наша спільнота в Тезе переживала пригоду віри. Ми готували "Зустріч Божого люду" під назвою "Разом"¹ з партнерами з рухів, спільнот та організацій багатьох християнських Церков. Відчуття, висловлене братом Алоїзом² на відкритті Синоду про синодальність у Католицькій Церкві, під час підготовки "Разом" спонукало нас слухати інших, шукати дари, присутні в різних церковних групах, а також серед людей доброї волі в суспільстві.

Екуменічне молитовне чужання, що відбулося на площі Святого Петра в Римі, зібрало понад 20 лідерів різних Церков, запрошених Папою Франциском, а також усіх учасників 16-ї Звичайної Асамблеї Єпископів Католицької Церкви та 18 000 людей різного віку з усього світу, в тому числі 4 000 молодих людей, які приїхали на програму вихідних і були прийняті римськими парафіями. У той же час, люди зустрічалися в 222 різних місцях по всій планеті, щоб молитися в сопричасті з цим чужанням.

Озираючись назад, як ми можемо зрозуміти цей досвід? Як він відкриває майбутнє спільних подорожей між християнами? "Учитель у вас один, а ви всі - брати й сестри", - сказав Ісус (Мт. 23:8). Хіба не всі християни є сестрами і братами, об'єднаними в сопричасті, яке все ще недосконале, але все ж таки реальне? Чи не Христос кличе нас і відкриває нам шлях, щоб ми йшли вперед разом з Ним, як співподорожні, разом з тими, хто живе на маргінесі наших суспільств? У цій подорожі, в діалозі, який примирює, ми хочемо пам'ятати, що ми потребуємо один одного, не для того, щоб нав'язувати свою думку, але як внесок у мир в людській сім'ї.³

Вдячні за це зростаюче почуття сопричастя, ми можемо знайти імпульс, необхідний для відповіді на сьогоднішні виклики, такі як крик землі та поляризації, що розколюють людську сім'ю. Зустрічаючись і взаємно слухаючи, мандруймо разом як Божий народ.

Що для нас означає наново відкрити для себе слухання інших людей? Чи готові ми зрозуміти страхи, які можуть бути висловлені, а не відкидати їх?

Дорогою з Риму до Тезе я зупинився в Любляні, столиці Словенії, де проходить 46-та Європейська зустріч молоді⁴, щоб зустрітися з міжнародною командою підготовки молодих волонтерів, братами Тезе, сестрами св. Андрія та словенськими друзями. Наступні роздуми на тему "Подорожуємо разом" значною мірою є плодом наших розмов у ті дні.

З вдячністю моїм братам, людям, які долучилися до підготовки цього послання, і всім, хто розділить цю подорож, Мої найкращі побажання усім вам.

---

¹ Це чужання відбулося 30 вересня 2023 року. Додаткову інформацію дивіться на together2023.net.

² Брат Алоїз, настоятель Тезе від смерті брата Роже 16 серпня 2005 року до 2 грудня 2023 року. Як ми можемо висловити нашу вдячність йому за ці 18 років служіння в нашій спільноті, за його постійні екуменічні зусилля і бажання завжди шукати шляхи солідарності з людьми в потребі?

³ З яким закликом Бог звертається до нас, стикаючись зі стражданнями, спричиненими конфліктами в Україні, Палестині та Ізраїлі, Афганістані, М'янмі, Пакистані, Гаїті, Нікарагуа, Судані та багатьох інших місцях сьогоденного світу?

⁴ З 28 грудня 2023 року по 1 січня 2024 року.

У Любляні я почув, як хтось сказав: "Сьогодні бездомність у суспільстві - це не лише питання матеріального житла. Для багатьох людей це внутрішня реальність. Але пошук внутрішньої безпеки іноді може призвести до таких процесів мислення, які лише ще більше ізолюють". Ще хтось запитав: "Якщо ми подорожуємо разом, наскільки нам потрібна згода, щоб вирушити в дорогу? Існує небезпека порожніх фраз, які приховують той факт, що ми просто терпимо іншого. Але коли ми відкриваємося на діалог, ми йдемо на ризик". Куди нас ведуть ці питання?

Слухання

В основі кожного діалогу лежить вміння слухати. Мойсей сказав Божому народові: "Shema Yisrael" - "Слухай, народе мій" – (Второзаконня 6:4), і ці слова дали назву їхній щоденній молитві. Століття потому правило святого Бенедикта Нурсійського⁵ починається словами "Слухай уважно".

Слухання - це акт любові. Вміння слухати лежить в основі будь-яких стосунків довіри. Без слухання мало що може рости чи розвиватися. Жодні взаємини не можуть функціонувати без цього. Коли ми безкорисливо слухаємо іншого, ми даємо йому простір для буття. Ми даємо їм можливість висловити те, що їм потрібно висловити, іноді навіть те, що не можна сказати словами.

А в основі слухання лежить тиша⁶. Біблія пропонує нам багато прикладів цього. Ілля зустрічається з Богом під ніжним подихом тиші, а не під час землетрусу, вітру та вогню (1 Царів 19:11-13). Марія, сестра Марти, сидить біля ніг Ісуса і слухає Його (Лука 10:39)⁷. "Ти відкрив моє вухо", - говорить стара біблійна молитва (Псалом 40:6).

Сьогодні часто складається враження, що перемагає той, хто найголосніше кричить. Здається, що насильство зростає в багатьох місцях, що ми вже не знаємо, куди звертатися. Але Бог ніколи не є автором насильства⁸ і ніколи не нав'язує. "Дайте мені послухати, що скаже Господь, бо Бог промовлятиме мир до народу Свого", - (Псалом 85:8).

Чи не в тому, щоб намагатися слухати і розуміти іншого, полягає шлях уперед? "Серце, що слухає" (1 Царств 3:9) не робить нас покірними і не заважає нам говорити перед обличчям несправедливості, а дає нам можливість приймати сміливі та творчі рішення, вкорінені в глибині наших внутрішніх переконань, де Бог ближче до нас, ніж ми наважуємося сподіватися...

Мандрівка

Коли ми подорожуємо по житті, ми є туристами чи паломниками? Чи ми подорожуємо лише для того, щоб спостерігати ззовні, чи глибоко всередині нас є внутрішня спрага, яка тягне нас вперед? Паломник, навіть не бачачи кінцевої точки, шукає сенс у кожному кроці подорожі, інтуїтивно відчуваючи напрямок. Але шлях без мети може перетворитися на безцільне блукання⁹.

Коли це станеться, чи будемо ми пам'ятати, як Ісус сказав: "Я є Дорога, і Правда, і Життя" (Ів. 14:6)? Подорожувати з Ним означає тримати ці три реальності разом. Ісус - це шлях, яким ми йдемо, ми можемо довіряти тому, що Він говорить, і Він веде нас до повноти, яку ми ніколи не уявляли.

Ісус нікого не виключав зі своєї подорожі. Укорінений у спілкуванні з Богом, він ділився своїм життям з усіма, хто приходив до нього, з праведними і неправедними людьми. Він розпізнавав Божу присутність у тих, хто був на узбіччі суспільства, у грішниках і вигнанцях, і навіть у тих, хто не належав до його власного народу. Ісус віддавав те, що мав, а також отримував від тих, кого зустрічав. Вони кидали виклик Його життю і часто збагачували його.

Хіба Ісус, лагідний і смиренний серцем¹⁰, не запрошує нас на цей самий шлях? Чи готові ми шукати щедрості смирення¹¹, щоб прийняти те, що інші можуть дати на цьому шляху?

⁵ Святий Бенедикт Нурсійський (бл. 480 - бл. 547 рр.) був батьком західного монашества. Написані ним правила були прийняті по всій Європі в міру розвитку монастирів і вплинули на багато пізніших чернечих правил.

⁶ Під час чування "Разом" Папа Франциск говорив про тишу: "Цього вечора ми, християни, мовчали перед хрестом Святого Дам'яна, як учні, що слухають перед хрестом, престолом Учителя. Це була не порожня тиша, але момент, наповнений вірою, очікуванням і готовністю. У світі, сповненому шуму, ми більше не звикли до тиші; навіть іноді ми боремося з нею, тому що тиша змушує нас зустрітися з Богом і самими собою. Однак вона лежить в основі слова і життя (...). Тиша в церковній спільноті робить можливим братерське спілкування".

⁷ У багатьох культурах сидіти біля ніг когось або торкатися їхніх ніг - це спосіб вшанування. Що для нас означає сидіти біля ніг Ісуса?

⁸ Смерть Ісуса на хресті показує нам, що Бог є з тими, хто страждає, і ніколи не є на боці авторів страждань. Ісус плакав над смертю свого друга Лазаря, а його воскресіння показує нам, що смерть і страждання ніколи не матимуть останнього слова.

⁹ Іноді в нашому житті трапляються такі моменти, коли ми не бачимо жодної мети, з різних причин, бувають моменти, коли нам доводиться змиритися з тим, що ми перебуваємо на нічийній землі.

¹⁰ Дивіться Матея 11:30. Коли наше серце стає лагіднішим, хіба це не ознака того, що ми йдемо з Ісусом? Протилежністю любові є не гнів і навіть не ненависть, а закам'янілість серця.

¹¹ Смирення не має нічого спільного з покірністю чи приниженням. Навпаки, воно вимагає великої внутрішньої сили і ніколи не пригнічує дари чи якості людини.

¹² "Єдиний спосіб дізнатися наші історії - це познайомитися з людьми, і тоді вони можуть розповісти вам історію. (...) Історії, а особливо пісні, допомагають нам пам'ятати. Ось чому я розповідаю історії та співаю своєю мовою адньямантха, тому що це допомагає мені пам'ятати, хто я є. Це допомагає мені пам'ятати, що я створений у цьому світі. Це допомагає мені пам'ятати, що я створений на образ Божий і що Бог як Творець створив усе суще. І я пам'ятаю про це". Тітка Деніз Чепмен, старійшина племені Адньямантха і пастор Об'єднаної церкви в Південній Австралії. З книги Yarta Wandatha © 2014 Деніз Чепмен.

Спільна подорож - це життя Церкви і суспільства. Але, тим не менше, кожна людина потребує простору, щоб висловити власну творчість та ідеї. Але це дається для того, щоб ними ділитися, щоб будувати наше спільне життя в Церкві, в людській родині. Струни гітари лежать поруч, але тільки тоді, коли їх зіграти разом, вони видають прекрасний звук...

¹³ Див. пастор Анна-Лор Дане: "Поділ - це не те саме, що різноманітність. Мова не йде про різноманітність Церков. Це нормально, навіть необхідно, тому що це бере до уваги наші відповідні ідентичності: культурні, історичні, соціальні, етнічні, сексуальні тощо. Якщо ці ідентичності є вторинними, бо в Христі "вже немає юдея, ні не-юдея, раба, ні вільного, чоловічої статі, ні жіночої" (Гал 3.28), то вони існують, і саме в них втілюється буття віруючих. З моменту, коли вони залишаються вторинними, вони стають багатством, допускаючи певну пронизаність. (...) Далекі від того, щоб згладжувати ідентичності, вони зміцнюють і вдосконалюють їх, не розділяючи, (...) але, навпаки, розпізнаючи в іншому дари і дію Святого Духа. Таким чином, вони уможливають формування спільної ідентичності. Це ще один крок в екуменічному русі, який перейшов від єдності в різноманітності (відкидаючи всі форми одноманітності) до єдності в примиреній різноманітності. (Перекладено з "La diversité en Église, de la division à l'enrichissement mutuel" в Контакттах, Revue Française de l'Orthodoxie № 282 квітень-червень 2023)

¹⁴ Див. св. Максим Сповідник; "Проявляймо співчуття один до одного і смиренням зцілюймо один одного". (Аскетичне життя, 41; переклад: Полікарп Шервуд, видавництво "Ньюмен Прес", 1953)

¹⁵ Під час екуменічного молитовного чування "Разом" ми звернулися до Святого Духа давньою молитвою "Adsumus Sancte Spiritus (Перед Тобою стоїмо, Святий Духу)", якою з давніх часів молилися перед Вселенськими Соборами, щоб попросити Святого Духа вказати дорогу. Див. <https://tinyurl.com/Adsumus>

¹⁶ Царство Боже не є об'єктом ідеального бачення, але вкорінене в "реальності" бачення, яке не вкорінене в реальності цього світу, є ілюзією. Ілюзія породжується нездатністю або відмовою дивитися правді в очі життєвим проблемам. Це втеча у сферу несправжнього, зі світу справжності". Чоан-Сенг Сонг, тайванський богослов, Ісус і царство Боже, Фортеця Прес, 1993 р., с. 77

¹⁷ У своїх Одкровеннях англійська подвижниця 14-го століття Пані Юліанна Норвічська писала: "(Бог) хоче, щоб ми знали, що він не тільки зважає на благородне і велике, але й на мале і незначне, на низьке і просте, на одне так само, як і на інше. Саме це він мав на увазі, коли сказав: "Усе нехай буде добре"; бо він хоче, щоб ми знали, що найменша річ не буде забута...

¹⁸ "Наше відчуття Божої присутності буде спотворене, якщо ми не побачимо Божу реальність через призму реальності нашого ближнього. І наше відчуття реальності нашого ближнього буде спотвореним, якщо ми не побачимо її через призму Божої реальності". Косуке Кояма, японський богослов, Теологія водяного буйвола, Орбіс Букс, 1974, с. 91

Бути з іншими

Не завжди легко бути разом з іншими. Кожен з нас несе в собі рани. Іноді ми ранимо один одного.

Бути з людьми означає слухати їх. Давати їм час і простір, щоб вони могли розповісти нам свою історію¹². Слухати означає приймати їх у їхніх відмінностях. Ми можемо не погоджуватися або навіть мати інший світогляд. Але найдивовижніше те, що коли ми слухаємо, коли ми дозволяємо їм розповісти свою історію, найчастіше ми відкриваємо нашу спільну людяність. Відмінності не такі вже й великі, як ми собі уявляли. Єдність у різноманітності справді можлива¹³. І, можливо, ті з нас, хто прагне бути послідовниками Ісуса, будуть вражені, відкривши для себе, що єдність існує вже в Бозі і в Христі Івана (17:21-23), яка перевершує наші очікування.

Але коли інші розповідають нам про те, як вони були поранені, або навіть про те, як ми їх поранили, чи наважимося ми прийняти їхні слова близько до серця? Ми так легко піддаємося механізмам самозахисту. І перестаємо слухати, намагаємося захистити себе чи свою точку зору. А хіба співчуття серця не означає бути готовим серйозно сприймати страждання іншого? Можливо, часом спільне страждання може відкрити шлях, на якому ми зможемо бути разом, навіть якщо ми не зможемо залишити це страждання позаду¹⁴.

Іноді нам потрібно змиритися з тим, що ми робимо крок назад. У такі моменти ми можемо довірити себе Святому Духові і попросити Його навчити нас того, що нам потрібно знати¹⁵. Це означає бути достатньо смиреним, щоб не хотіти нав'язувати свої ідеали, а приймати те, що інша людина приносить нам¹⁶.

І ми ніколи не повинні втрачати надію¹⁷. Апостол Павло, переповнений безмежною любов'ю Воскреслого Ісуса після того, як запекло протистояв Йому, запевняє нас, що Божа любов вилилася в наші серця через Святого Духа, даного нам (Римлянам 5:5). Ми можемо покладатися на цю ніжну присутність, навіть коли не відчуваємо її. Чи не відродиться тоді в нас довіра, хоч і крихка, але така, що дасть достатньо світла, щоб ми могли зробити наступний крок разом з Богом і з довіреними нам людьми?

Залишатись з Богом, залишатись з іншими

Мандрівка потребує часу - навіть цілого життя - так само, як і слухання потребує часу для того, щоб стосунки могли розвиватися. Можливо, саме тут у гру вступають терплячість і вірність.

Подорожувати з іншими, подорожувати з Богом. Для багатьох з нас ці реалії нероздільні. Ми потребуємо і того, і іншого¹⁸.

Подібно до гілок, які ростуть з виноградної лози, Ісус запрошує нас залишатися в Ньому, як Він залишається в нас (див. Івана 15). Перебування означає щось, що триває в часі. Від нас вимагається не просто миттєва відданість, а перебування в Ньому протягом усього нашого життя. Тільки перебуваючи, ми можемо продовжувати рости і приносити плоди.

Що це за плід? Ісус продовжить: "Любіть один одного, як Я вас полюбив. Ніхто не має більшої любові, як віддати своє життя за тих, кого любить". Йти цим шляхом означає ризикувати, віддати все, щоб слідувати за Ісусом, щоб, маючи повну свободу, ми могли любити до кінця. Євангельська любов - це не просто прихильність, а дарування себе іншим. Це шлях нашого життя, через який ми переходимо від слуг до друзів Христа.

Плід приносить повноцінне життя. Він росте природно, коли ми перебуваємо у Христі і живемо Його життям, як гілки отримують життя від виноградної лози. Коли ми приймаємо виклик Євангелія, ми відкриваємо для себе повноту радості. Чи готові ми до цього?

Мандрувати разом у сьогоднішньому світі

Зіткнувшись із викликами сьогоднішнього та власною неміччю, як ми вже говорили раніше, деякі люди часом відчують себе бездомними. Ми бачимо зранене Боже створіння, частиною якого є наша зранена людська родина. Страждання може передаватися з покоління в покоління в людях яких експлуатували та принижували. Ми знаємо сім'ї, які розірвані конфліктом і війною. Ми також визнаємо, що життя людей, які сповідують ім'я Христа в Церкві і в нашій спільноті в Тезе, були зруйновані¹⁹.

Але чи не є це заклик до спільного протистояння цим викликам? Африканська приказка говорить: "Довга дорога здається короткою, коли ми йдемо разом". Під час "Великої міграції" диких тварин між Серенгеті та Масаї-Мара молоді телята мусять поклатися на силу дорослих, щоб перетнути річку та піднятися на берег. І для нас також бувають моменти, коли ми потребуємо, щоб нас несли на руках. Або навчитися приймати те, що нас несуть...

І коли ми разом стикаємося з такими викликами, ми можемо відчути красу, трансцендентність, які допомагають нам відкрити іскру, що спонукає нас вирушати в дорогу з новою життєвою силою²⁰.

У день воскресіння Ісуса двоє Його друзів поверталися з Єрусалиму, де Він був убитий (Луки 24:13-35). Але коли вони йшли, до них приєднався незнайомець. Коли пізніше він сів з ними за стіл, вони зрозуміли, що те, що вони переживали, було з Ісусом. Незнайомці можуть допомогти нам розпізнати присутність Христа і ще раз зрозуміти, що Він завжди залишається з нами.

"Не бійся", - шепоче Він у нашому серці, - "Я з тобою по всі дні аж до кінця віку" (Мт. 28:20). Чи прислухаємося ми до цієї обітниці?

Подібно до дріжджів, змішаних з борошном (Мт. 13:33), хоча ми бідні і, можливо, відчуваємо себе маленькими, чи наважимося ми знову вирушити в дорогу не самі, а з іншими, взаємно збагачуючись під час спільної мандрівки?

¹⁹ Див. статтю "Встановлення істини" на taize.fr/en_article26170.html. Ми визнаємо, що це безперервний процес навчання, за допомогою якого ми слухаємо тих, хто постраждав, визнаємо їхні страждання і робимо все можливе, щоб забезпечити безпечно середовище для всіх.

²⁰ Святий Августин Блаженний: "Пізно я полюбив тебе, о красо, така давня і така нова: пізно я полюбив тебе. І ось, ти була всередині, а я був у зовнішньому світі і шукав тебе там, і в моєму нелюбленому стані я занурився в ті створіння, які ти створила. Ти була зі мною, а я не був з тобою. (...) Ти доторкнулася до мене, і я запалився, щоб досягнути Твій мир" (Сповідь 10.27.38)

Волонтерство в Тезе

Зустрічі в Тезе стали можливими завдяки групі молодих волонтерів: молодих дівчат і хлопців віком від 18 до 29 років. Ми запрошуємо їх до Тезе на довший час, від кількох тижнів до року. Ми хочемо поділитися з ними тим, що є найважливішим у житті нашої громади:

Спільна молитва

Ніщо з того, що відбувається в Тезе, не було б можливим без трьох спільних молитов, і також через молитву волонтери допомагають нам разом вітати всіх, хто приходить.

Життя разом у спільноті

Разом будувати невелику тимчасову спільноту з молодими людьми з усіх континентів, з різних Церков, у спільному багатстві нашого розмаїття.

Спільне служіння іншим людям

Зробіть так, щоб бути готовими прийняти молодих людей в Тезе. Якщо ви хочете дізнатися більше, відвідайте www.taize.fr/volunteering

Продовження нашої мандрівки разом у 2024

Наступні зустрічі заплановані на 2024 рік:

- Міжнародні зустрічі в Тезе протягом року для молодих людей віком від 18 до 35 років (для інших вікових груп дивіться на сайті Тезе, коли можна прийняти)
- Страсний тиждень та Великдень у Тезе з 24 березня по 7 квітня 2024 року
- Зустріч дружби між молодими мусульманами та християнами з 7 по 12 липня 2024 року
- Ділення та свідчення православної віри з 4 по 11 серпня 2024 року
- Тиждень роздумів, присвячений молодим людям віком від 18 до 35 років з 25 серпня по 1 вересня 2024 року
- Європейська зустріч молодих людей з 28 грудня 2024 року по 1 січня 2025 року. Приймаюче місто 47-ї Європейської зустрічі буде оголошено в Любляні. www.taize.fr/dates